

“
WIJ HOUDEN ERG
VAN BARBECUES,
FEESTJES EN
MUZIEK. DE
NEDERLANDERS
ZIJN ZO RUSTIG.

<<

buren, vertelt hij. Toen ze onlangs per ongeluk zijn auto schampten, kwamen ze dat keurig vertellen en verontschuldiging aanbieden. „Wij hebben een hond. Ik ga lekker de dijk op als ik vrij ben. Frisbee mee en even uitwaaien.” Boodschappen doen en winkelen vullen zijn vrije tijd ook.

Het liefst winkelen de twee bij de Lidl, hoewel ze in geen enkele supermarkt lekker brood kunnen vinden, stellen ze. Het Poolse schap in de Albert Heijn in Sint Annaparochie is een uitkomst. En het nieuwe winkeltje in hun woonplaats, dat sinds kort Poolse producten verkoopt.

LIEFST THUIS

Beiden geven aan veel thuis te zitten. „Op een vrije dag ben ik het liefst thuis”, zegt Wachowski. „Pfff, moe.” Ook Zak zegt dan het liefst op de bank te zitten. Andere landgenoten opzoeken, was vooral in het begin belangrijk voor Wachowski. Toch is hij daar wat voorzigtiger mee geworden. „Niet iedereen komt hier met goede bedoelingen”, legt hij uit.

Ook is het een probleem dat er gauw ruzie ontstaat als veel Polen bij elkaar zijn, geven ze aan. „Stelletjes zijn geen probleem, maar verschillende Polen bij elkaar loopt niet altijd goed.” Nederlanders hebben een ander leven dan Polen, ervaren de twee. Zo waren er bij Wachowski al eens problemen met Nederlandse bureaus omdat hij en zijn landgenoten te luidruchtig zouden zijn. „Wij houden erg van barbecues, feestjes en muziek. De Nederlanders zijn zo rustig.”

Dat vinden ze sowieso een groot verschil. „Poolse mensen zijn snel, snel, Nederlanders rustig, rustig.” Rianne Willems van de Poolse winkel in Beilen (zie inzet) legt het zo uit: „Polen maken zich overal druk over. Ze hebben een bepaald vuur in zich. Dan denken wij: dat je je daar zo druk om maakt.”

Aan een Nederlander kun je altijd zijn gesteldheid zien, vinden de logistiek medewerkers. Hun mimiek toont of ze blij zijn of boos. Dat zal je bij een Pool niet gauw ontdekken. Die heeft altijd een

pokerface. Aan hun uitdrukking zul je niet zien hoe ze zich voelen.

Over gevoelens praten Polen niet zo makkelijk, is de ervaring van Willems. Over geld en bezittingen wel. Ze laten graag zien dat ze iets nieuws gekocht hebben. Volgens Wachowski leidt dat nog weleens tot jaloezie.

Zak bedacht dat het beter was in Nederland een auto te kopen, dan een auto uit Polen mee te nemen. Veel landgenoten nemen wel hun eigen auto mee en laten die onderhouden in Polen. Dat begrijpt Zak wel beter sinds zijn auto voor een APK-beurt is geweest. Dat werd een duur grapje, merkte hij tot zijn schrik. „In Polen spreek je een vast bedrag af en daarvoor wordt het werk verricht. Dan is je auto voor 100 zloty (ongeveer 25 euro) klaar.”

FAMILIEBANDEN

De Poolse familiebanden zijn losser. Dat wil niet zeggen dat de AB-vakwerkers hun familie niet missen. Zak vertelt trots dat zijn moeder al eens op bezoek is geweest. En al is het zo'n acht uur rijden, voor een bruiloft heeft Zak de reis al verschillende keren gemaakt. Hij ging terug toen zijn grootvader overleed. Dat was een zware tijd, vertelt hij. Zo hangt het van de familie-omstandigheden af hoe vaak ze terugkeren. Het gemiddelde ligt op twee tot drie keer per jaar. Tussendoor houden ze contact via sociale media.

Voor een Pool staat werken voorop, weet Willems. Voor de Tweede Wereldoorlog was het een welvarend handelsland. Met een zelfde soort mentaliteit als de Nederlanders. „Ze hebben de wil om hard te werken en vooruit te komen.” Zo zou de broer van Zak samen met zijn vrouw vakantie vieren in Friesland. Tot hij ontdekte dat hij een aardig centje kon bijverdienen. Zak regelde dat hij ook aan het werk kon. De vakantie werd een werkvakantie.

De Polen zijn gewild omdat ze zich flexibel opstellen, ziet Willems. „Wij hebben van alles. Werken, sporten in de vrije tijd, de kinderen naar gymles en zwemles brengen.” Die sociale verplichtingen hebben de Polen niet, hoewel dat verandert als ze meer gesetteld raken. „Dan vermindert hun flexibiliteit.”

Wachowski en Zak hopen op een vast contract bij Smeding. Dan weten ze beter waar ze aan toe zijn. Veel verder in de toekomst kijken ze niet. Wat ze echt willen bereiken, weten ze zo één, twee, drie niet. Nederlands leren staat hoog op het wensenlijstje. Zak zou ooit wel een baan willen hebben in het verlengde van zijn opleiding. De autobranche, dat lijkt hem wel wat.

Mond tot mond

AB Vakwerk is één van de uitzendbureaus die bemiddelt tussen werkgevers in het Noorden en Poolse werknemers. AB Vakwerk helpt momenteel op het kantoor in Bertsium 160 Poolse medewerkers aan werk, vertelt unitmanager Tijske Koopman. Het betreft zowel mannen als vrouwen. Ze komen hoofdzakelijk binnen via vrienden, familie en kennissen die hen op de mogelijkheden wijzen. AB Vakwerk is voornamelijk actief in de agrarische sector en dan meestal op het gebied van food.

VZM is een ander uitzendbureau dat actief is in de bemiddeling van buitenlandse werknemers. Het aandeel Poolse werknemers is te verwaarlozen, meldt de vestiging in Franeker. Het zijn er minder dan twintig. Grieken en Hongaren hebben hun plaats ingenomen. Het gaat hoofdzakelijk om werk in de kassen. Dit wil niet zeggen dat er minder Polen in de kassen werken. Velen zitten er inmiddels zo lang dat ze niet meer via het uitzendbureau bemiddeld worden, maar vast werk hebben via de kwekers zelf.

